

ASEAN Do's and Don'ts
เนการา บรูไน ดารุสซาลาม

ASEAN Do's and Don'ts เนการา บรูไน ดารุสซาลาม

จัดทำโดย : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

47/111 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ

อำเภอเมือง นนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0 2547 1000

โทรสาร 0 2547 1108

หัวหน้าโครงการและบรรณาธิการ : รศ.ดร.จิรประภา อัครบวร

หัวหน้าทีมวิจัย : นายวัลลภ ใหญ่ยิ่ง

นักวิจัย : นางสาวกิงดาว อินกอง

ที่ปรึกษาโครงการ : นายประดาป พิบูลสงคราม

ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบราชการใน ASEAN

ผศ.ดร.อรนุช พฤติพิบูลธรรม

ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม ASEAN

ผู้ประสานงานและตรวจทานคำผิด : นางสาวเยาวนุช สุมน

เลขมาตรฐานประจำหนังสือ : 978-616-548-133-5

จำนวนพิมพ์ : 5,400 เล่ม

จำนวนหน้า : 120 หน้า

พิมพ์ที่ : กรรณการพิมพ์

คำนำ

สำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางด้านการบริหาร ทรัพยากรบุคคลภาครัฐ และได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตาม แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ใน ข้อ A.7 คือ การพัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการโดยการ เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลในระบบราชการ

จากการดำเนินการที่ผ่านมาแม้ว่าสำนักงาน ก.พ. ได้ ดำเนินการจัดอบรมหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ ข้าราชการทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคหลายครั้ง แต่ก็ ยังไม่ครอบคลุมและทั่วถึงบุคลากรภาครัฐซึ่งมีจำนวนมากกว่า 2 ล้านคน สำนักงาน ก.พ. จึงเห็นควรพัฒนาชุดการเรียนรู้ “อาเซียน กูรู” เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนออกไปใน วงกว้าง อันจะส่งผลให้บุคลากรภาครัฐของประเทศสามารถเข้าถึง ข้อมูลและพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับประชาคม อาเซียนได้อย่างสะดวกและมีมาตรฐานเดียวกัน

ทั้งนี้สำนักงาน ก.พ. กับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) จึงจัดทำชุดหนังสือเรื่อง “ASEAN Do’s and Don’ts” ในประเทศอาเซียน 10 ประเทศ เพื่อเผยแพร่สิ่งที่ควรทำและ ไม่ควรทำเมื่อต้องสัมผัส ติดต่อกับคนในประเทศเหล่านี้ หวังว่าท่านผู้อ่านคงได้รับความรู้และเพลิดเพลินไปกับ หนังสือชุดนี้

สำนักงาน ก.พ.

ข้อคิดจากบรรณาธิการ

เมื่อเริ่มต้นจัดทำหนังสือชุดการเรียนรู้ “อาเซียน guru” เรื่อง “ASEAN Do’s and Don’ts” ในประเทศอาเซียน 10 ประเทศ ได้มีโอกาสพูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญ ASEAN อดีตท่านทูตประจำประเทศ พิบูลสงคราม เกี่ยวกับการเรียนของผู้ไปเป็นทูตในแต่ละประเทศต้องเรียนรู้วัฒนธรรมอย่างไร ทำให้ทราบว่าตัวท่านเองมิได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่แต่ละประเทศ แต่ท่านถูกสอนให้เป็นคนช่างสังเกต และกล้าที่จะถามเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมของแต่ละประเทศ

หลังจากที่ได้อ่านงาน Do’s and Don’ts ของทุกประเทศแล้วทำให้สามารถสรุปการเรียนรู้สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำของประเทศเหล่านี้ได้จากเรื่องหลักๆ ของศาสนาประจำชาติ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ หากแต่ในความเป็นจริงแล้วคนในแต่ละประเทศก็ยังมี ความแตกต่างหลากหลายกันอย่างมาก ซึ่งเราไม่ควรเหมารวมหรือมี “สามัญทัศน์” (Stereotype) อันเป็นคตินิยมหรือทัศนคติของสังคมทั่วไปที่มีต่อกลุ่มคนอื่น ชาตินอื่น หรือลักษณะของบุคคลบางประเภทจนกลายเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด หากเราควร “เปิดหู เปิดตา เปิดปาก เปิดใจ” เพื่อจะเรียนรู้โดยมีหนังสือชุดนี้เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ความแตกต่างของคนในแต่ละประเทศ หวังว่าหนังสือเล่มนี้คงเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านทุกท่าน และขอขอบคุณเจ้าของรูปภาพและเว็บไซต์ที่เผยแพร่ให้เกิดความเข้าใจในอาเซียนร่วมกัน

รศ.ดร.จิรประภา อัครบวร
บรรณาธิการ

สารบัญ

1. ข้อมูลสำคัญของประเทศไทยย่อ	7
2. วัฒนธรรม	9
2.1 หมวดการทักทาย	10
2.1.1 การเรียกชื่อ	11
2.1.2 การกล่าวทักทาย	19
2.1.3 การกล่าวขอโทษ	27
2.1.4 การกล่าวขอบคุณ	29
2.1.5 การกล่าวลา	30
2.2 หมวดอาหารและมารยาทในการรับประทานอาหาร	31
2.2.1 อาหารประจำชาติ	32
2.2.2 วิธีการรับประทานอาหาร	38
2.2.3 ข้อควรระวังในการรับประทานอาหาร	42
2.2.4 มารยาทบนโต๊ะอาหาร	49
2.3 หมวดศาสนาและประวัติศาสตร์	52
2.3.1 การสนทนาเรื่องศาสนา	53
2.3.2 การสนทนาเรื่องประวัติศาสตร์	55
2.3.3 มารยาทในการเยือนสถานที่ ทางศาสนาและประวัติศาสตร์	56
2.4 หมวดมารยาทในการเข้าสังคม และการเข้าร่วมงานพิธีสำคัญ	58
2.4.1 การติดต่อราชการ	59
2.4.2 การเข้าร่วมพิธีแต่งงาน	63
2.4.3 การเข้าร่วมงานศพ	67
2.4.4 การใช้นามบัตร	69
2.4.5 การแต่งกาย	70

สารบัญ

2.5	หมวดการซื้อขาย	80
2.5.1	การต่อรองราคา	81
2.5.2	วิธีการชำระเงิน	83
2.5.3	สินค้านำซื้อ/ห้ามซื้อ	84
2.6	หมวดภาษากาย	91
2.6.1	การสัมผัสผู้อื่น	92
2.6.2	การใช้นิ้วชี้ชี้ความต้องการ	96
2.6.3	การนั่ง	98
2.6.4	การใช้มือขวาและส่งของ	100
2.7	หมวดอื่นๆ	101
2.7.1	วัฒนธรรมทางธุรกิจ	102
2.7.2	มารยาทการสัญจรบนถนน/ขับรถ	105
2.7.3	การถอดรองเท้าก่อนเข้าบ้าน	108
2.7.4	ข้อควรระวังในการใช้เงิน	109
2.7.5	วันหยุดราชการ	113
2.7.6	การถ่ายรูป	114
2.7.7	หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน	115
2.7.8	การฉีดยา ก่อนเข้าประเทศ	116
	บรรณานุกรม	117

1

ข้อมูลสำคัญของประเทศ โดยย่อ

ธงชาติ

ตราแผ่นดิน

แผนที่

เนการา บรูไน ดารุสซาลาม

ชื่อทางการ	: เนการา บรูไน ดารุสซาลาม
เมืองหลวง	: บันดาร์เสรีเบกาวัน
ขนาดประเทศ	: 5,765 ตารางกิโลเมตร ^[1]
ประชากร	: 401,000 คน ^[19]
อายุเฉลี่ยประชากร	: ชาย 74 ปี หญิง 79 ปี
เชื้อชาติ	: มาเลย์ ร้อยละ 66 จีน ร้อยละ 11 อื่นๆ ร้อยละ 23
ศาสนา	: อิสลาม ร้อยละ 67 พุทธ ร้อยละ 13 คริสต์ ร้อยละ 10 ฮินดู ร้อยละ 10
ภาษาในราชการ	: ภาษามาเลย์ หรือ บาฮาซา มาลายู
ภาษาที่ใช้สื่อสาร	: มาเลย์ อังกฤษ และ จีน
หน่วยเงินตรา	: ดอลลาร์บรูไน
อัตราแลกเปลี่ยน	: 1 ดอลลาร์บรูไน ประมาณ 25 บาท
สินค้าส่งออก	: น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ
รายได้รวมต่อหัวประชากร	: 36,521 ดอลลาร์สหรัฐ/ปี ^[19]
อ้างอิง	: BBC 2013 และ IMD 2013

2

วัฒนธรรม

2.1 หมวดการตกทาย

2.1.1 การเรียกชื่อ

What's
your
nickname?

ไม่ควรนำชื่อสัตว์มาเรียกเป็นชื่อคนเพราะตามหลักมุสลิม นำสัตว์มาเทียบกับคนไม่ได้ ดังนั้นหากท่านมีชื่อเล่นเป็นชื่อสัตว์ไม่จำเป็นต้องแปลให้ชาวบรูไนทราบ

2.1.1 การเรียกชื่อ

ควรเรียกชาวบรูไนที่เคยไปประกอบพิธีฮัจญ์ ด้วยคำนำหน้าชื่อว่า “ฮัจญี” (Haji) สำหรับชาย หรือ “ฮัจญะฮ์” (Hajah) สำหรับหญิง ดังนั้นหาก ได้ยินการเรียกคำนี้ ให้ทราบว่าไม่ใช่ชื่อ แต่เป็นการเรียกผู้ที่เคยไปพิธีฮัจญ์

2.1.1 การเรียกชื่อ

Do

การเรียกชื่อที่ขึ้นต้นด้วย
“เปฮิน” หรือ “ดาโต๊ะ”
สำหรับชาย
หรือ “ดาติน” สำหรับหญิง”

บุคคลที่ทำคุณงามความดี สร้างประโยชน์
ให้แก่สังคม หรือทำหน้าที่สำคัญๆ จะมีชื่อบรรดาศักดิ์นำหน้าว่าเปฮิน (Pehin) หรือ ดาโต๊ะ (Dato) สำหรับผู้ชาย และ ดาติน (Datin) สำหรับผู้หญิง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยสุลต่าน

2.1.1 การเรียกชื่อ

His Majesty Sultan
หรือ Tuanku

การเรียกชื่อสุลต่านให้เรียกว่า His Majesty Sultan หรือ ตวนกู (Tuanku)

2.1.1 การเรียกชื่อ

การเรียกชื่อ
ที่ลงท้ายด้วย
“ตวน” (Tuan)

ควรทักทายชายชาวบรูไนแบบสุภาพด้วยคำลงท้ายชื่อที่เราทักทายว่า “ตวน” (Tuan) ซึ่งมีความหมายว่า “คุณชาย” หรือ “ท่าน” เช่น เซอ-ลา-มัด ปา-กี ตวน (Selamat Pagi Tuan) แปลว่า สวัสดีตอนเช้าคุณชาย/ท่าน

2.1.1 การเรียกชื่อ

การทักทาย
ที่ลงท้ายด้วย
“ปวน” (Puan)

ควรทักทายหญิงชาวบรูไนแบบสุภาพด้วยคำลงท้ายชื่อผู้ที่เราทักว่า “ปวน” (Puan) ซึ่งมีความหมายว่า “คุณผู้หญิง” เช่น เซอ-ลา-มัต เป-ตัง ปวน (Selamat Petang Puan) แปลว่า สวัสดีตอนเย็นคุณผู้หญิง

2.1.1 การเรียกชื่อ

การเรียกชื่อ
ที่มีคำนำหน้าชื่อ ด้วย
คำว่า “เอิน-จิก”
(Encik)
สำหรับชาย

ควรเรียกชื่อผู้ที่เราทักแบบรู้จักหรือทราบชื่อ โดยใช้คำว่า “เอิน-จิก” (Encik) ซึ่งเป็นคำนำหน้านามชาย หมายถึง “นาย” และ “จิก” (Cik) ซึ่งเป็นคำนำหน้านามหญิง หมายถึง “นาง หรือ นางสาว” ตัวอย่างเช่น ผู้ที่เราทักชื่อ ฮัม-ตัน (Hamdan) ก็ต้องทักว่า เซอ-ลา-มัด ปา-กี เอิน-จิก ฮัม-ตัน (Selamat Pagi Encik Hamdan) แปลว่า สวัสดีตอนเช้าคุณฮัมตัน

2.1.1 การเรียกชื่อ

การเรียกชื่อ
โดยไม่ใส่นามสกุล
แต่มีคำเชื่อมคือ
“บินตี” (Binte)
สำหรับลูกสาว

ควรเรียกชื่อหญิงชาวบรูไนที่แต่งงานแล้วว่า เป็นบุตรของใครในครอบครัว (เนื่องจากประชาชน บรูไนส่วนใหญ่ไม่ใช้นามสกุล หญิงส่วนใหญ่ เมื่อแต่งงานแล้ว มักไม่ค่อยใช้นามสกุลของสามี) โดยใช้คำเชื่อม เช่น บิน (Bin) สำหรับลูกชาย หรือ บินตี (Binte) สำหรับลูกสาวเพื่อแสดงความสัมพันธ์ว่า “เป็นบุตร” ภายในครอบครัวนั้น เช่น ควรกล่าวคำว่า “Dayang Hajah Surianah Binte Dato Alwi” แปลว่า “นางสาว Surianah ลูกสาวของ Dato Alwi ซึ่งเคยได้ไปประกอบพิธี ฮัจจ์มาแล้ว”

2.1.2 การกล่าวทักทาย

ห้ามสตรียื่นมือให้บุรุษจับ หรือ ถูกแตะต้อง
โดยบุรุษที่ไม่ใช่ พ่อ พี่น้อง สามี และ บุตร ^[18]

2.1.2 การกล่าวทักทาย

เจ้าภาพควรกล่าว “ต้อนรับ” ผู้มาเยือน ด้วยการกล่าวว่า “ซาลามัต ดาตัง” (Salamat Datang) ^[6]

2.1.2 การกล่าวทักทาย

กล่าวสวัสดีตอนเช้า โดยใช้คำว่า “เซอลามัตปากี” (Selamat Pagi) สวัสดีตอนบ่ายใช้คำว่า “เซอลามัตเปอตัง” (Selamat Petang) และ สวัสดีตอนกลางคืนใช้คำว่า “เซอลามัตมารัม” (Selamat Malam) ^[18]

2.1.2 การกล่าวทักทาย

ควรกล่าว “ยินดีที่ได้รู้จัก” ด้วยการกล่าว
ว่า “เกมบิรา ดาปัด เบอเตมุ อันดา” (Gembira
Dapat Bertemu Anda) ^[6]

2.1.2 การกล่าวทักทาย

ควรกล่าว “สบายดีไหม” ด้วยการกล่าวว่า
“อาปา กาบา” (Apa Khabar) ^[6]

2.1.2 การกล่าวทักทาย

ควรกล่าว “เชิญ” ด้วยการกล่าวว่า “เมนเจ็มพุด” (Menjemput) ^[6]

2.1.2 การกล่าวทักทาย

ควรทักทายชาวบรูไนด้วยการสัมผัสมือ
ขวา ส่วนมือซ้ายไว้หลัง โคงตัวเล็กน้อย หลัง
จากปล่อยมือแล้วให้นำมือมาแตะบริเวณหัวใจ
เพื่อเป็นการให้เกียรติ ^[2]

2.1.2 การกล่าวทักทาย

ควรจับมือเป็นการแสดงการทักทาย หาก
แต่ควรจับมือกันเพียงเบาๆ เท่านั้น ^[8]

2.1.3 การกล่าวขอโทษ

ควรกล่าว “ขอโทษ” ด้วยการกล่าวว่า “มา-อัฟ-กัน อา-กู” (Maafkan Aku) หมายความว่า “ยกโทษให้ผม/ดิฉันด้วย” หรือ “โซรี” (Sori) ซึ่งแปลว่า “ขอโทษ”

2.1.3 การกล่าวขอโทษ

การกล่าวขออภัย
กล่าวว่า
“มินตา มาอัฟกู”
และ กล่าวว่า “โม-ฮน”
(ทางการ)

ควรกล่าวคำว่า “ผม/ดิฉันขออภัย” ด้วยการกล่าว “มินตา มาอัฟกู” (Minta Maafku) และการกล่าวขออภัยอย่างเป็นทางการ ด้วยการกล่าว โม-ฮน (Mohon) แปลว่า “ขอความกรุณา” ดังนั้นเมื่อกล่าวขออภัยอย่างเป็นทางการให้กล่าวว่า “กาเดียกู โมฮน มาอัฟ” (Kadiaku Mohon Maaf)

2.1.4 การกล่าวขอบคุณ

Terima Kasih

Thank You

ควรกล่าว “ขอบคุณ” ด้วยการกล่าวว่า
“เตอริมา กาศิฮ์ (Terima Kasih) ^[6]

2.1.5 การกล่าวลา

ควรกล่าวคำว่า “ลาก่อน” ด้วยการกล่าว
ว่า “เซอลามัต ติงกัลป์” (Selamat Tinggal) ^[6]

2.2 หมวด อาหารและมารยาท ในการรับประทานอาหาร

2.2.1 อาหารประจำชาติ

สำหรับท่านที่ต้องระวังเรื่องของอาหารไขมันสูง ควรเลี่ยงการรับประทานอาหารของชาวบรูไนที่นิยมการรับประทานอาหารทอดและใช้เครื่องเทศกับกะทิเป็นวัตถุดิบหลัก High Fat

2.2.1 อาหารประจำชาติ

ควรลองอาหารประจำชาติของชาวบรูไน “นาซิ เลอแม็ก” (Nasi Lemak) คือ ข้าวหุงกับกะทิและใบเตย หรือในประเทศไทยเรียกว่า “ข้าวมัน” นั้นเอง รับประทานกับไก่ทอด หรือแกงกะหรี่ไก่ และเครื่องเคียง 4 อย่าง ได้แก่ ปลา กะตักทอดกรอบ แตงกวาหั่น ไข่ต้มสุก และถั่วงอก นาซิ เลอแม็ก แบบดั้งเดิมจะห่อด้วยใบตอง และมักทานเป็นอาหารเช้า แต่ในปัจจุบันกลายเป็นอาหารยอดนิยมที่ทานได้ทุกมื้อและแพร่หลาย

2.2.1 อาหารประจำชาติ

ควรลองรับประทานอาหารประจำชาติของชาวบรูไน “อูดัง ซามบาล ซีไร เบอซานตาน” (Udang Sambal Serai Bersantan) เป็นลักษณะคล้ายแกงกะหรี่กึ่งราดข้าว ควรรับประทานร่วมกับไข่ต้ม แดงกวา และถั่วลิสง ^[15]

2.2.1 อาหารประจำชาติ

ควรลองรับประทานอาหารที่ชาวบรูไนต้องรับประทาน “เร็นดังเนื้อ” เป็นแกงเนื้อที่คล้ายพะแนงเนื้อของไทย เครื่องแกงของเร็นดังมีส่วนผสมของพริกแห้ง หอม กระเทียม ชিং ข่า ตะไคร้ ลูกผักชี ยี่หระ ลูกจันทน์ป่น พริกไทย มะพร้าวคั่ว และแคนเดิลนัท เป็นอาหารที่สามารถทานได้ทุกมื้อ มักจะเสิร์ฟพร้อมกับข้าวสวยและรับประทานกับเครื่องเคียงต่างๆ ได้แก่ ไขมันสำปะหลังลวก และผักบุงลวก เป็นต้น

2.2.1 อาหารประจำชาติ

ควรลองรับประทานของหวานที่ชาวบรูไนนิยมรับประทาน คือ “อัมบูยัต” (Ambuyat) ตัวแป้งจะเหนียวข้นคล้ายข้าวต้มหรือโจ๊ก โดยมีแป้งสาคุเป็นส่วนผสมหลัก และตัวแป้งอัมบูยัตไม่มีรสชาติ ควรรับประทานขณะร้อนๆ โดยใช้แท่งไม้ไผ่ 2 ขา (Chandas) ม้วนแป้งรอบๆ แล้วจุ่มในซอสผลไม้เปรี้ยว (Cacah) หรือซอสที่ทำจากกะปิ (Cencalu) รับประทานคู่กับเครื่องเคียงอีก 2-3 ชนิด เช่น เนื้อห่อใบตองย่าง หรือเนื้อทอด เป็นต้น ^[15]

2.2.1 อาหารประจำชาติ

ควรรับประทานข้าวต้มมัด “เกอตูปัต” (Ketupat) ซึ่งจะเป็นข้าวเจ้าห่อด้วยใบมะพร้าวสานเป็นรูปตะกร้อ ทรงสี่เหลี่ยม หรือข้าวเหนียวห่อด้วยใบกะพ้อสานเป็นรูปสามเหลี่ยมแล้วนำไปต้ม โดยชาวบรูไนจะรับประทานอาหารชนิดนี้กับสะเต๊ะ หรืออาหารจำพวกแกงกะหรี่^[15]

2.2.2 วิธีการรับประทานอาหาร

ควรฝึกการรับประทานอาหารด้วยมือเมื่อ
ต้องรับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวชาว
บรูไน

2.2.2 วิธีการรับประทานอาหาร

ควรเรียนรู้การรับประทานอาหารควรร่วมกับ
ชาวบรูไนที่มักมีข้าวเป็นอาหารหลัก และมีน้ำจิ้ม
ปลาเค็ม และผักเป็นเครื่องเคียง ^[15]

2.2.2 วิธีการรับประทานอาหาร

ควรเลือกซื้ออาหารที่มีการปรุงตามวิธีฮาลาล เมื่อเชิญชาวบรูไนร่วมรับประทานอาหารด้วย เนื่องจากการบริโภคอาหารของชาวบรูไนนิยมอาหารฮาลาลที่ผลิตตามหลักการของศาสนาอิสลาม ^[13]

2.2.2 วิธีการรับประทานอาหาร

Do

ควรเรียนรู้การปรุงอาหารของชาวบรูไน
ที่ใช้ “ส้มจี๊ด” เพื่อเพิ่มความเปรี้ยวในอาหาร
ชาวบรูไนไม่นิยมใช้มะนาวในการปรุงอาหาร ^[2]

2.2.3 ข้อควรระวังในการรับประทานอาหาร

ควรระวังการรับประทานอาหารร่วมกับชาว
บรูไน เนื่องจากอาหารส่วนใหญ่ค่อนข้างรสจัด
ซึ่งมักประกอบด้วยเครื่องเทศเป็นหลักในการ
ปรุง ดังนั้นท่านควรลองชิมอาหารก่อนเมื่อต้อง
รับประทานอาหารร่วมกับชาวบรูไน

2.2.3 ข้อควรระวังในการรับประทานอาหาร

ห้ามโฆษณา
อาหารจานด่วน
ก่อนเวลา 22.00 น.

ห้ามโฆษณาอาหารจำพวกจานด่วน (Fast Food or Junk Food) ก่อนเวลา 22.00 น. เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กๆ ติดอาหารเหล่านั้นและเพื่อส่งเสริมการรับประทานอาหารเชิงสุขภาพ ^[8]

2.2.3 ข้อควรระวังในการรับประทานอาหาร

ไม่ควรเดินรับประทานอาหารในที่สาธารณะ
ชาวบรูไนถือว่าเป็นเรื่องไร้อารยธรรมรุนแรง
(ยกเว้น การปิกนิก และการเดินรับประทานอาหาร
ในงานเทศกาลต่างๆ) ^[8]

2.2.3 ข้อควรระวังในการรับประทานอาหาร

ห้ามรับประทานอาหารที่ปรุงด้วยหมู เมื่อร่วมรับประทานอาหารกับชาวบรูไน เนื่องจากชาวบรูไนเป็นมุสลิม ดังนั้นจึงไม่รับประทานอาหารเนื้อหมูเหมือนชาวมุสลิมทั่วโลก ^[3]

2.2.3 ข้อควรระวังในการรับประทานอาหาร

การห้ามดื่ม
หรือรับประทานอาหาร
ต่อหน้าชาวบรูไน
ในช่วงถือศีลอด

ชาวต่างชาติไม่ควรดื่มหรือรับประทานอาหารต่อหน้าชาวบรูไนในช่วงถือศีลอดหรือเดือนรอมฎอน และห้ามทุกคนในประเทศนั่งกินในร้านอาหารในช่วงกลางวัน แต่ซื้อกลับบ้านได้ในเดือนรอมฎอน

2.2.3 ข้อควรระวังในการรับประทานอาหาร

ห้ามร้านอาหาร รวมทั้งสถานที่ทำงาน ทั้งหมดเปิดให้บริการในช่วงวันศุกร์ เวลา 12.00-14.00 น. เพราะเป็นวันสวดมนต์ใหญ่ ชาวมุสลิม ต้องเข้ามัสยิด ^[16]

2.2.3 ข้อควรระวังในการรับประทานอาหาร

ห้ามดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะหากดื่ม
ต้องนำมาดื่มในที่พักผ่อนส่วนตัวเท่านั้น

2.2.4 มารยาทบนโต๊ะอาหาร

ห้ามส่งอาหารต้องห้าม
ที่ปรุงด้วยเนื้อสัตว์
ทั้ง 7 ชนิด

ห้ามส่งอาหารต้องห้ามต่อไปนี้ คือ 1. สัตว์ที่ตายเอง 2. เลือดสัตว์ 3. สุนัข 4. สัตว์ที่ถูกฆ่าจากจุดประสงค์เพื่อบูชารูปเคารพ 5. สัตว์ที่เชือดโดยไม่ระบุนามของพระเจ้า (อัลลอฮ์) 6. สัตว์ดุร้ายที่ใช้เขี้ยวจับเหยื่อเป็นอาหาร เช่น เสือ สิงโต หมี เป็นต้น 7. สัตว์ปีกที่ใช้กรงเล็บจับเหยื่อ เช่น แร้ง เหยี่ยว ^[13]

2.2.4 มารยาทบนโต๊ะอาหาร

ไม่ควรปฏิเสธเมื่อมีผู้ยื่นอาหารให้ เพราะถือเป็นการเสียมารยาทมาก หากต้องการปฏิเสธอาหารจานนั้นจริงๆ ต้องใช้มือขวาแตะที่จานเบาๆ อย่างสุภาพ ^[8]

2.2.4 มารยาทบนโต๊ะอาหาร

เมื่อท่านต้องการเชิญชาวบรูไนรับประทานอาหาร ควรขอให้ผู้รับเชิญชาวบรูไนเป็นผู้เลือกร้านอาหาร เพื่อเป็นการเลี่ยงปัญหาอาหารที่เป็นข้อห้ามของชาวมุสลิม ^[11]

2.3 หมวด ศาสนาและประวัติศาสตร์

2.3.1 การสนทนาเรื่องศาสนา

ควรหลีกเลี่ยงการสนทนาเรื่องศาสนา หรือ
พูดจาล้อเลียน ลบหลู่ศาสนา ^[2]

2.3.1 การสนทนาเรื่องศาสนา

KEEP
CALM
AND
DON'T
LIE

ห้ามพูดโกหกในเทศกาลถือศีลของ
ชาวมุสลิม ดังนั้นท่านไม่ควรพูดจาล้อเล่นใน
ช่วงเวลานี้

2.3.2 การสนทนาเรื่องประวัติศาสตร์

ไม่ควรพูดจา ล้อเลียนหรือลบหลู่สุลต่าน
ของบรูไน เพราะชาวบรูไนให้ความเคารพเป็น
อย่างมาก ^[3]

2.3.3 มารยาทในการเยือนสถานที่ทางศาสนาและประวัติศาสตร์

ควรถอดรองเท้าก่อนเข้าไปในศาสนสถาน (มัสยิด) และหากไม่ใช่ชาวมุสลิมควรเดิน ในบริเวณที่จัดให้เท่านั้น ^[8]

2.3.3 มารยาทในการเยือนสถานที่ทางศาสนาและประวัติศาสตร์

Do

ควรทราบวัฒนธรรมการละหมาดของชาวมุสลิมในบรูไน โดยจะสวดมนต์เพื่อสรรเสริญพระอัลลอฮ์ วันละ 5 ครั้ง ได้แก่ เวลาเช้ามีดเที่ยงวัน บ่ายสามโมง ตอนเย็น และค่ำ หลังจากทำความสะอาดร่างกายเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยจะหันหน้าไปทางทิศตะวันตก (ที่ตั้งของนครเมกกะ) ^[3]

2.4 หมวด มารยาทในการเข้าสังคม และการเข้าร่วมงานพิธีสำคัญ

2.4.1 การติดต่อกับราชการ

ไม่ติดสินบนแก่เจ้าหน้าที่ของทางการ บรูไน เนื่องจากจะมีความผิดตามกฎหมาย การปราบปรามการทุจริต และประเพณีมิชอบเพิ่มขึ้น เช่น การให้ หรือการรับเงินหรือสิ่งของ เพื่อให้ทางการละเว้นการปรับ การลงโทษหรือเปิดช่องให้สามารถกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย โดยได้กำหนดบทลงโทษตัวผู้กระทำความผิดและเจ้าหน้าที่ให้ต้องได้รับโทษสูงกว่าความผิดทั่วไปตามปกติ โดยมีโทษจำคุก และถูกเขียนหรือถูกเนรเทศออกนอกประเทศหลังจากรับโทษแล้ว

2.4.1 การติดต่อราชการ

ควรติดต่อหน่วยงานราชการในบรูไน เวลาเปิดทำการ คือ วันจันทร์-วันพฤหัสบดี และวันเสาร์ เวลา 07.45-16.30 น. (ปิดทำการวันศุกร์และวันอาทิตย์) ^[2]

2.4.1 การติดต่อราชการ

ควรติดต่อหน่วยงานไปรษณีย์ในบรูไน เวลา
เปิดทำการ คือ วันจันทร์-พฤหัสบดี เวลา 07.45-
16.30 น.

2.4.1 การติดต่อราชการ

ควรติดต่อหน่วยงานพิพิธภัณฑ์ในบรูไน เวลา
เปิดทำการ คือ วันพฤหัสบดี-อาทิตย์ เวลา 09.30-
17.00 น. และวันศุกร์ เวลา 09.00-16.30 น.

2.4.2 การเข้าร่วมพิธีแต่งงาน

การแต่งกายในการเข้าร่วมพิธีแต่งงาน ควร แต่งกายแบบชาวมุสลิมที่เคร่งครัดทั้งชายและหญิง เสื้อผ้าของทั้งหญิงและชายมุสลิมต้อง ปกปิดสิ่งฟุ้งละอายเป็นร่างกาย สะอาด ประณีต เรียบร้อย ดูสวยงาม และเหมาะสมกับบุคลิกภาพ เป็นต้น ^[13]

2.4.2 การเข้าร่วมพิธีแต่งงาน

Do

แขกที่มาร่วมงานแต่งงาน
ช่วยการทาแป้งอวยพร
ให้คู่บ่าวสาว

แขกผู้มีเกียรติที่เข้าร่วมพิธีแต่งงานต้อง
ช่วยกันทาแป้งแก่คู่บ่าว-สาว โดยทาที่ฝ่ามือของ
คู่บ่าว-สาว ^[13]

2.4.2 การเข้าร่วมพิธีแต่งงาน

การเฉลิมฉลอง
งานแต่งงาน
มีการละเล่นมหรสพ

งานเฉลิมฉลองการแต่งงาน ต้องมีการ
ละเล่นและมหรสพจัดเพื่อเป็นเกียรติ และเป็น
การอวยพรแก่คู่บ่าวสาว โดยมีการจัดขึ้นก่อน
วันแต่งงานจะเริ่มขึ้น และสามารถเข้าชมงาน
ได้ทุกวัย ^[13]

2.4.2 การเข้าร่วมพิธีแต่งงาน

Do

การนั่งของแขกที่มาร่วมงานแต่งงาน
โดยแยกที่นั่งกัน
ระหว่างหญิง-ชาย

งานพิธีการต่างๆ จะแยกที่นั่งของฝ่ายชาย
และหญิงออกจากกัน

2.4.3 การเข้าร่วมงานศพ

Do

แขกที่มาร่วมงานศพ
ช่วยกันปฏิบัติตาม
ประเพณีศาสนา

มารยาทในการเข้าร่วมงานศพ ควรปฏิบัติ ดังนี้ 1. ช่วยปิดเปลือกตาผู้ตายให้หลับตาลง เนื่องจาก “แท้จริงวิญญานนั้น เมื่อถูกถอดออกจากร่างแล้ว สิ่งที่มีองตามหลังไปก็คือสายตา” 2. ช่วยยึดเส้นสายและข้อต่อต่างๆ บนร่างกายผู้ตายให้เข้าที่ เพื่อมิให้แข็งงอ 3. ช่วยเอาผ้ามาคลุมปกปิดร่างกายของผู้ตายทั่วทั้งร่าง 4. รับผิดชอบการและจัดการกับศพ ตลอดจนการละหมาด และฝังศพของผู้ตายภายใน 24 ชั่วโมง 5. ควรฝังศพในเมืองที่ผู้ตายเสียชีวิต ^[13]

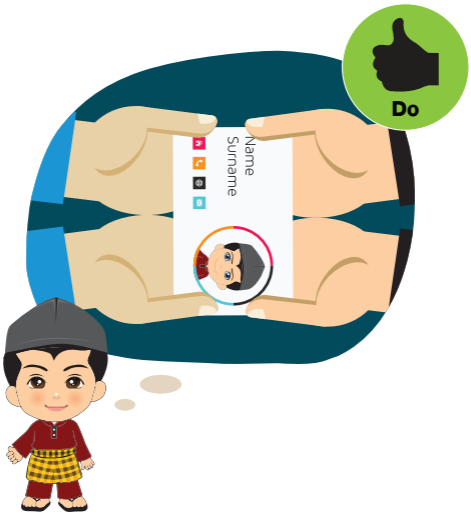
2.4.3 การเข้าร่วมงานศพ

การฝังศพ
โดยแขกที่ร่วมงาน
ต้องทำความเคารพศพ

การตายของชาวบรูไนใช้วิธีฝังศพ โดยผู้เข้าร่วมงานศพ ต้องมีการทำความเคารพศพ โดยเมื่อศพผ่านมาให้ยืนตรงและศพแต่ละศพจะไว้ได้ไม่เกิน 24 ชั่วโมง ต้องทำพิธีฝังให้เรียบร้อย ^[13]

2.4.4 การใช้นามบัตร

เวลารับหรือมอบนามบัตรควรใช้ทั้งสองมือ
ในการรับหรือมอบให้ ^[3]

2.4.5 การแต่งกาย

การแต่งกายในที่สาธารณะ สุภาพสตรีไม่ควรใส่ชุดที่พอดีสัวจนเกินไป ไม่ควรนุ่งกระโปรงสั้น และใส่เสื้อไม่มีแขน ^[3]

2.4.5 การแต่งกาย

ไม่ควรสวมใส่เสื้อผ้าสีเหลืองเมื่อไปร่วมงานพิธีการของราชวงศ์ เพราะถือเป็นสีของพระมหากษัตริย์ [8]

2.4.5 การแต่งกาย

ข้อห้ามที่ควรระวัง คือ การใส่เสื้อผ้าสีทหาร
หรือเลียนแบบทหาร

2.4.5 การแต่งกาย

ห้ามชายบรูไน
สวมใส่ทองคำและผ้าไหม
ประดับร่างกาย

ตามหลักศาสนาอิสลาม การแต่งกายของชายชาวบรูไน ไม่ควรนำทองคำ และผ้าไหมมาประดับร่างกาย ^[8]

2.4.5 การแต่งกาย

การแต่งกายในชุดประจำชาติของชาย
บรูไน เรียกว่า บาจู มลายู (Baju Melayu) คือ
แต่งกายด้วยเสื้อแขนยาว สวมกางเกงขายาว และ
คาดด้วยผ้าซินจัง

2.4.5 การแต่งกาย

การแต่งกายในชุดประจำชาติของหญิง บรูไน เรียกว่า บาจูรุง (Baju Kurung) คือ แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่มีสีสันสดใสโดยมากมักจะ เป็นเสื้อผ้าที่คลุมร่างกายตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า

2.4.5 การแต่งกาย

Do

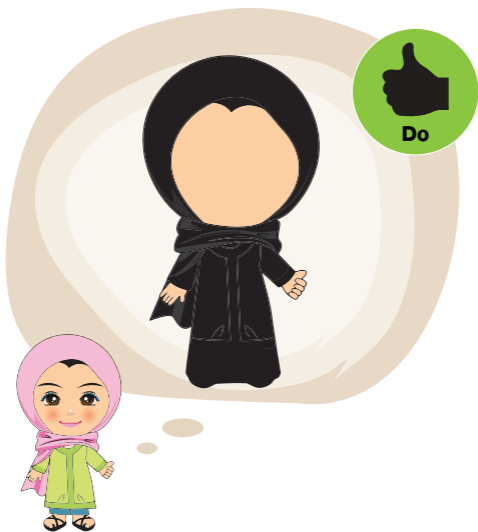
หญิงบรูไนต้องแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่มิดชิด
หลวมสบาย ไม่รัดรูป มีสีสันสดใส มีลวดลาย
ดอกไม้สวยงาม และเสื้อผ้าจะคลุมร่างกายตั้งแต่
ศีรษะจรดเท้า มีผ้าคลุมศีรษะ (ฮิญาบ)

2.4.5 การแต่งกาย

ชายบรูไนต้องแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาว
สวมกางเกงขายาว และคาดด้วยผ้าซิ่นจิ้ง สวม
หมวกซงกก

2.4.5 การแต่งกาย

สุภาพสตรีบริบูรณ์ที่ไม่ใช่มุสลิม ควรคลุมผ้ายาว
สีดำทับก่อนเข้าไปในศาสนสถาน ^[11]

2.4.5 การแต่งกาย

การเข้าร่วมพิธีสำคัญที่เป็นทางการชาวบรูไน ต้องสวมชุดสีดำหรือสีขาวที่มิดชิด โดยเฉพาะในงานราชพิธี จะใส่สีดำตอนกลางวัน และสีขาวตอนกลางคืน

2.5 หมวดการซื้อของ

2.5.1 การต่อรองราคา

การสอบถามราคาสินค้าและสิ่งของที่บรูไน
คำว่า ราคาเท่าไร ควรพูดคำว่า “เบอร์ปา
ฮากา” (Berapa Harga)

2.5.1 การต่อรองราคา

การต่อรองราคาสินค้าและสิ่งของที่บรรจุใน
คำว่า ลดราคาได้ไหม ควรพูด คำว่า “โบล่ห์
กูล้ง ซีกิต” (Boleh kurang sikit)

2.5.2 วิธีการชำระเงิน

การชำระเงินเพื่อใช้จ่ายควรชำระด้วยเงิน
สกุลดอลลาร์บรูไนและดอลลาร์สิงคโปร์ ^[10]

2.5.3 สินค้าห้ามนำซื้อ/ห้ามซื้อ

ห้ามนำซื้อสินค้าที่ขัดกับข้อกำหนดฮาลาล
ได้แก่ เนื้อไก่สดแช่แข็งที่ไม่ได้เชือดโดยชาว
มุสลิม

2.5.3 สินค้าห้าซื้อ/ห้าขาย

ห้าซื้อห้าขายสินค้าที่ขัดกับขนบธรรมเนียม
ประเพณีอันดีงาม ได้แก่ ภาพและสิ่งพิมพ์ลามก
อนาจาร

2.5.3 สินค้าห้ามนำซื้อ/ห้ามซื้อ

ห้ามซื้อสินค้าที่ขัดกับหลักข้อปฏิบัติของศาสนาอิสลาม เช่น เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

2.5.3 สินค้าห้าซื้อ/ห้าขาย

ห้าซื้อสินค้าปลอม
รวมทั้งสินค้า
ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน
ด้านสุขอนามัย

ห้าซื้อสินค้าที่ขัดกับกฎหมายระหว่างประเทศต่างๆ เช่น กฎหมายที่ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา เช่น สินค้าปลอม รวมทั้งสินค้าที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานด้านสุขอนามัย

2.5.3 สินค้าห้าซื้อ/ห้าห้ามซื้อ

แหล่งค้าขายปัจจุบันที่มีผู้นิยมไปซื้อของ คือ ย่านกาดง (Gadong) เพราะเป็นแหล่งซื้อสินค้าและท่องเที่ยว

2.5.3 สินค้าห้าซื้อ/ห้าห้ามซื้อ

การซื้อสินค้าของชาวบรูไน

โดยมีรสนิยม
ในสินค้าแบรนด์เนม

การซื้อสินค้าชาวบรูไนนิยมซื้อสินค้ามีชื่อ
หรือแบรนด์เนม สินค้ามูลค่าสูง

2.5.3 สินค้าน่าซื้อ/ห้ามซื้อ

สภาพถนนหนทางในบรูไน
ซึ่งไม่ค่อยมีโอกาสได้เห็น
สภาพการจราจรติดขัด

การเดินทางในบรูไน ควรเช่ารถขับ เพราะ
ถนนดี ทำให้ขับรถง่าย และน้ำมันที่บรูไนมีราคา
ถูก

2.6 หมวดภาษากาย

2.6.1 การสัมผัสผู้อื่น

ตามธรรมเนียมบรูไนไม่ควรสัมผัสตัวเพศตรงข้าม ควรรอให้ชาวบรูไนยื่นมือให้จับก่อนเพื่อเป็นการให้เกียรติ ^[8]

2.6.1 การสัมผัสผู้อื่น

ชาวบรูไนถือว่าศีรษะเป็นของสูง ควรหลีกเลี่ยงการจับศีรษะผู้อื่นเล่นในทุกกรณี [8]

2.6.1 การสัมผัสผู้อื่น

การแสดง
ความรู้สึกต่างๆ
เช่น ดีใจ เสียใจ และเห็นอกเห็นใจ
โดยการสัมผัสมือ
หลังจากปล่อยมือแล้ว
ควรนำมือนั้น
มาแตะบริเวณหัวใจ

การสัมผัสมือของชาวบรูไน หลังจากปล่อยมือแล้ว ควรนำมือนั้นมาแตะบริเวณหัวใจเพื่อเป็นการให้เกียรติ และควรนำมือมาสัมผัสที่หน้าตนเอง เพื่อแสดงความยินดีที่ได้พบอย่างจริงใจ (เป็นการแสดงความรู้สึกต่างๆ เช่น ดีใจ เสียใจ และเห็นอกเห็นใจ)

2.6.1 การสัมผัสผู้อื่น

Do

การสัมผัสมือกับชายมุสลิม ควรรอให้ฝ่ายชายยื่นมือมาก่อน เนื่องจากชายมุสลิมบางคนจะไม่สัมผัสมือกับเพศตรงข้าม

2.6.2 การใช้นิ้วชี้ชี้ความต้องการ

ห้ามใช้นิ้วชี้ ชี้คนหรือสิ่งของใดๆ เนื่องจาก
จะถือเป็นการไม่สุภาพอย่างมาก ^[8]

2.6.2 การใช้นิ้วชี้ชี้ความต้องการ

ต้องใช้นิ้วหัวแม่มือข้างขวาแทนนิ้วชี้ในทุก
กรณีไม่ว่าจะชี้บุคคลหรือสิ่งของ [8]

2.6.3 การนั่ง

ห้ามนำเท้าขึ้นมาวางบนโต๊ะหรือเก้าอี้ เพราะถือเป็นพฤติกรรมที่แสดงความมโหฬารและไม่สุภาพอย่างมาก [8]

2.6.3 การนั่ง

สตรีเวลานั่ง ไม่ควรนั่งไขว่ห้าง ห้ามนั่งให้
เท้าชี้ไปทางผู้ชาย หรือนั่งยกปลายเท้าไปทางคู่
สนทนา ควรนั่งวางเท้าราบกับพื้น และไม่ส่งเสียง
หรือหัวเราะเสียงดัง ^[8]

2.6.4 การใช้มือขวาและสังข์ของ

การใช้มือขวามอบหรือรับของ
และสามารถใช้มือซ้าย
ช่วยประคองได้

ควรใช้มือขวาทุกครั้งในการมอบหรือรับของ
แต่สามารถใช้มือซ้ายช่วยประคองได้ ^[2]

2.7 หมวดอื่นๆ

2.7.1 วัฒนธรรมทางธุรกิจ

ควรเรียนรู้มารยาทในการติดต่อธุรกิจกับชาวบรูไน การเจรจาธุรกิจกับชาวบรูไนต้องมีการพบปะกันมากกว่า 1 ครั้ง เนื่องจากวัฒนธรรมของชาวบรูไนเน้นการพบปะเพื่อให้เกิดมิตรภาพและความสัมพันธ์ ^[11]

2.7.1 วัฒนธรรมทางธุรกิจ

ควรจับมือแสดงการทักทายถือเป็นหลัก
ที่ควรปฏิบัติโดยทั่วไปในการติดต่อธุรกิจกับ
ชาวบรูไน ^[11]

2.7.1 วัฒนธรรมทางธุรกิจ

การศึกษาประเพณี
ปฏิบัติตามศาสนาอิสลาม
ของชาวบรูไน

ควรทำความเข้าใจประเพณีและหลักปฏิบัติ
ตามหลักศาสนาอิสลาม เพราะมีความสำคัญ
อย่างยิ่งสำหรับการเจรจาธุรกิจกับชาวบรูไนให้
ประสบความสำเร็จ ^[11]

2.7.2 มารยาทการสัญจร บนถนน/ขับรถ

ไม่ควรบีบแตรหากไม่จำเป็น ถือว่าเป็นการ
ไม่สุภาพ ^[3]

2.7.2 มารยาทการสัญจร บนถนน/ขับรถ

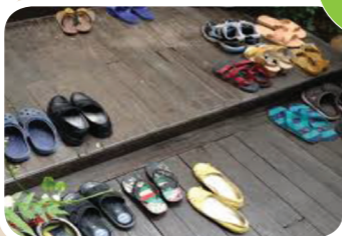
หากมีขบวนเสด็จขับสวนทาง และมีมอเตอร์ไซค์ตำรวจนำ และโบกให้จอดรถ/หยุดรถ ต้องจอดรถชิดข้างทางด้านซ้ายรอให้ขบวนผ่านไปแล้วจึงออกรถ ^[3]

2.7.2 มารยาทการสัญจร บนถนน/ขับรถ

ในการสัญจรบนท้องถนน ควรกระพริบไฟ
หน้ารถ เพื่อแสดงถึงการให้ทาง ^[3]

2.7.3 การถอดรองเท้าก่อนเข้าบ้าน

Do

เมื่อไปบ้านของชาวบรูไนหรือพบปะคู่เจรจาชาวบรูไนที่บ้าน ควรถอดรองเท้าวางไว้นอกบ้านก่อนเข้าไปในบ้าน ^[8]

2.7.4 ข้อควรระวังในการใช้เงิน

ควรทราบว่าสกุลเงินประเทศบรูไนดารุสซาลาม หรือ เนการา บรูไน ดารุสซาลาม ใช้สกุลเงิน “ดอลลาร์บรูไน” (Brunei Dollar : BND) อัตราแลกเปลี่ยนปัจจุบัน 1 ดอลลาร์บรูไน เท่ากับ ประมาณ 25 บาท (ขึ้นอยู่กับอัตราแลกเปลี่ยนในขณะนั้น) ธนบัตรที่พิมพ์ออกใช้ในปัจจุบันนี้มีฉบับละ 1 ดอลลาร์ 5 ดอลลาร์ 10 ดอลลาร์ 20 ดอลลาร์ 50 ดอลลาร์ 100 ดอลลาร์ 500 ดอลลาร์ 1,000 ดอลลาร์ และ 10,000 ดอลลาร์ ^[10]

1 ดอลลาร์

5 ดอลลาร์

10 ดอลลาร์

20 ดอลลาร์

50 ดอลลาร์

100 ดอลลาร์

ตัวอย่างธนบัตร “หน้า-หลัง”

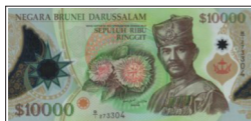
500 ดอลลาร์

1,000 ดอลลาร์

10,000 ดอลลาร์

2.7.5 วันหยุดราชการ

วันหยุดราชการของบรูไนมีดังนี้

วันที่ 1 มกราคม	วันปีใหม่
วันที่ 14 มกราคม	วัน Maulidur Rasul
วันที่ 31 มกราคม	วันตรุษจีน
วันที่ 23 กุมภาพันธ์	วันชาติ
วันที่ 27 พฤษภาคม	วัน Israk Mikraj
วันที่ 31 พฤษภาคม	วัน Royal Brunei Armed Forces Day
วันที่ 15 กรกฎาคม	วันพระราชสมภพ สุลต่านแห่งบรูไน
วันที่ 28-29 กรกฎาคม	วัน Hari Raya Puasa (มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปี)
วันที่ 5-6 ตุลาคม	วัน Hari Raya Aidil Adha (มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปี)
วันที่ 25 ตุลาคม	วันปีใหม่อิสลาม
วันที่ 25 ธันวาคม	วันคริสต์มาส

2.7.6 การถ่ายรูป

ไม่ควรถ่ายรูปเมื่อเข้าไปภายในศาสนสถาน เช่น มัสยิด แต่สามารถถ่ายภาพด้านนอกได้

2.7.7 หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน

หมายเลขโทรศัพท์	หน่วยงาน
0-2714-7395-9, 02-204-1476-9	สถานเอกอัครราชทูต ประเทศเนการาบรูไน ดารุสซาลาม ประจำประเทศไทย
+673 2653108-9	สถานเอกอัครราชทูตไทย ประจำประเทศ เนการาบรูไนดารุสซาลาม
191	สายด่วนประเทศ เนการาบรูไนดารุสซาลาม
+673 334715, 331-932	สำนักงานพาณิชย์ Office of Commercial Affairs
+673 265-3517	สำนักงานแรงงาน Office of Labour Affairs
+673 224-2991-3	บริษัท การบินไทย จำกัด Thai Airways International Co. Ltd.

2.7.8 การฉีดยาก่อนเข้าประเทศ

ผู้ที่เดินทางเข้าบรูไนต้องกรอกแบบฟอร์มด้านสุขภาพ ซึ่งพนักงานต้อนรับจะแจกให้บนเครื่องบินและมอบให้แก่เจ้าหน้าที่สนามบินก่อนเข้ารับการตรวจคนเข้าเมืองสำหรับผู้ที่เดินทางมาจากประเทศที่อาจมีการระบาดของโรคไข้เหลือง อาทิ ประเทศในแถบแอฟริกา จะต้องได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันมาล่วงหน้า และต้องแสดงแบบฟอร์มการเข้ารับการฉีดวัคซีนดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่สำหรับโรคไข้มาลาเรีย อหิวาตกโรค ฝีดาษนั้น ไม่มีการระบาดในบรูไน และผู้ที่เดินทางเข้าประเทศไม่จำเป็นต้องได้รับการฉีดวัคซีนดังกล่าว

บรรณานุกรม

- [1] กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ 2556.
ASEAN Mini Book. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : Page Maker Co.,Ltd.
- [2] กฤษกร เพชรนอก. 2556. วัฒนธรรมบรูไน ดารุสซาลาม
Brunei Darussalam, Oh! มารยาทในอาเซียน
DO & DON'T in ASEAN.
พิมพ์ครั้งที่ 1. ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์.
- [3] คู่มือท่องเที่ยวบรูไน. 2556. ข้อควรกระทำและไม่ควรกระทำ
(Do's and Don't's) ในประเทศบรูไนดารุสซาลาม.
ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2557
จาก <http://brunei.moohin.in.th/?p=91>
- [4] ทสมล ขนาดศิษย์ และ พรเทพ โตชยางกูร. 2556. บรูไน,
อาเซียน ควร ไม่ควร. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- [5] วิทย์ บัณฑิตกุล. 2555. เนการาบรูไน ดารุสซาลาม.
สำนักพิมพ์ SATAPORNBOOKS CO., LTD.
กรุงเทพมหานคร.
- [6] ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน. สำนักประชาสัมพันธ์เขต 6.
เรียนรู้ภาษา ประเทศบรูไน. ค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2557
จาก [http://region6.prd.go.th/main.php?
filename=brunei_language](http://region6.prd.go.th/main.php?filename=brunei_language)

- [7] สถานเอกอัครราชทูต ณ บันดาร์เสรีเบกาวัน. 2551.
ข้อควรรู้แลควรกระทำในบรูไน. กฎระเบียบที่ควรทราบ
ในการเดินทางเข้าประเทศบรูไน ดารุสซาลาม.
ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2557
จาก <http://www.thaiembassybrunei.org/index.php?lay=show&ac=article&id=539122658>
- [8] อาภาพรรณ สีหิรัญวงศ์. 2556. 100 เรื่องน่ารู้ในบรูไน.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง.
- [9] องค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. 2557.
ประเทศอาเซียน 10 ประเทศ: บรูไน ดารุสซาลาม
(Brunei Darussalam). ค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2557
จาก <http://www.thai-aec.com>
- [10] Asean Economics Community. 2554.
สกุลเงินของประเทศสมาชิกอาเซียน.
ค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2557
จาก http://aec.rmutr.ac.th/?page_id=795
- [11] EXIM BANK. 2553. หมวด 4 ธรรมเนียมติดต่อธุรกิจ.
ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2557
จาก http://www.exim.go.th/news/ExportDirection/Tidtang_

- [12] International Cooperation Study Center (ICSC).
ประเทศบรูไนดารุสซาลาม. ค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2557
จาก<http://www.apecthai.org/apec/th>
- [13] KB. บทที่7 ลักษณะทางสังคม. ค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2557
จาก <http://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2553/5400/11/ch7.pdf>
- [14] LVC ASEAN CENTER. 2554.
เกร็ดความรู้และวัฒนธรรมของประเทศบรูไน
เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของประเทศบรูไน.
ค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2557.
จาก <http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=2e4817025f7d0151>
- [15] MODERN Publishing. 2557.
กับข้าว กับปลาของชาวบรูไน.
ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2557
จาก <http://www.modernpublishing.co.th>
- [16] M Thai. 2557. ข้อห้ามของ 10 ประเทศอาเซียนที่ควรรู้.
ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2557
จาก <http://teen.mthai.com/variety/74797.html>
- [17] THA HOLIDAY. Brunei Public Holidays 2014.
Retrieved May 27, 2014 from
<http://thaholiday.com/brunei-public-holiday-schedule-2014/>

- [18] ThaiBiz.net. 2557. เกร็ดน่ารู้ในการติดต่อธุรกิจกับชาวบรูไน. ค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2557 จาก <http://www.thaibiz.net/th/knowledge/15188/>
- [19] United Nations 2013. World Population Prospects: The 2012 Revision, Volume II: Demographic Profiles. Retrieved Jan 21, 2014 from http://www.un.org/en/developmentdesa/population/publicationdf/trends/WPP2012_Wallchart.pdf